No. 1395 Zaterdag 24 September 1910. 27ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Waterkant, Overzijde.
Oud No. 223. Nieuw No. 4.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 23 September.

Zucht naar weelde.

Als treurig, doch noodzakelijk gevolg der materialistische levensbeschouwing werd in de voornaamste landen van het oude Europa de ware beschaving niet meer gezocht in de zedelijke verbetering, innerlijke verheffing, veredeling van den mensch, maar ontaardde zij, helaas, in uitwendigen schijn zonder grond, in uiterlijke pralerij en grootdoen. Men achtte zich meer en hooger beschaafd, als men zich beschaafd kon voordoen, als men meer gemaakt kon spreken, zich volgens de nieuwste mode kleedde, zijn huizen weeldcriger inrichtte, rijker leefde. Aan hoogere ontwikkeling van verstand en hart werd niet eens meer gedacht, als men maar mee kon praten over de laatste romans en op de hoogte was van het meest verdachte sensatienieuws. Niet in het beheerschen van zijn hartstochten werd de beschaving gezocht, maar in het toegeven aan zingenot en zucht naar weelde.

De groote landen gaven den toon aan en zoo drong het verkeerde begrip van beschaving door tot alle landen, tot alle lagen der menschelijke maatschappij, en is de zucht naar weelde de groote, algemeene kwaal onzer dagen geworden.

Men stelt zich niet meer tevreden met de vroegere degelijke eenvoudigheid, de zucht naar weelde schept telkens nieuwe behoeften. Men weet zich zelf niet meer een weinig geweld aan te doen, zich zelf te overwinnen, maar geeft toe aan alle dwaze verlangens en grillen, als het zingenot maar gestreeld wordt en aan den zucht naar weelde wordt voldaan Overdaad zoekt men; wat vroeger goed was en voldoende, komt thans niet meer in aanmerking. Het is ouderwetsch geworden te leven volgens zijn stand, overeenkomstig zijn geldelijk vermogen; men moet groot doen, meer schijnen dan men is, de grooten naäpen.

Zietdaar de treurige overbeschaving waaraan de menschelijke maatschappij lijdende is.

Wil men ter illustratie een pakkend voorbeeld?

Welnu, volgens den Berlijnschen correspondent van „Daily Mail" moet men maar eens zien naar de groote wereld aldaar. Op recepties ten hove spreiden de Dames schatten aan juweelen, japonnen, bont enz. ten toon. Onder die hooge Dames zijn er zeer velen die het volstrekt niet betalen kunnen, maar voor een ander niet willen onderdoen. De echtgenooten der lagere beambten, apen dat groot doen ook na, en steken zich in schulden, die nooit kunnen worden ingeloscht. Met die algemeene pralerij, doet ook de mindere stand mede en kleedt zich ver boven zijn geldelijk vermogen. Met de inrichting der woningen, met het eten en drinken gaat het al eveneens.

Lieden, die zich vroeger tevreden stelden met een betrekkelijk eenvoudig middagmaal van 5 Mark met een paar flesschen gewonen wijn, eten nu zeven tot tien gerechten en besproeien die met het kostelijkste druivensap. Daarbij worden niet zelden sigaren van 7 Mark het stuk gerookt. In sociëteiten en aan huis wordt om hooge sommen gespeeld, men telt auto's bij honderden, terwijl er elken dag een klein fortuin wordt verspild aan bloemen.

De zucht tot verkwisting en de jacht naar vermaken heeft — men hoort het van allen, die Berlijn goed kennen — een overgroot gedeelte der bevolking aan de Spree en ook van andere groote steden in Duitschland aangetast als een zedelijke epidemie, die tegelijk met de andere moreele ontaardingsverschijnselen, welke zich in den laatsten tijd hebben voorgedaan, een zonderlinge tegenstelling vormt met den stram-militairen geest waarop, als op zijn basis, het Duitsche Rijk door Bismarck gegrond vest en nog heet voort te bestaan.

Een prachtige illustratie hiervan geeft de „Köln Volks-Zeitung".

„Luxuspolitiek" zou men — aldus 't blad — de sedert de laatste decennia in Pruisen —Duitschland gevoerde politiek het best kunnen noemen, want zij staat in het teeken van de weelde en de representatiegelden. Dit laatste is recht teekenend. Vraagt men een ambtenaar of ook een privaat persoon, die zijn nood klaagt, waar hem de schoen wringt, dan laat men stellig gaarne alles gelden, wat men over de dure tijden en de onkosten van de opvoeding der kinderen hoort, maar wanneer de Jeremia's over de uitgaven voor „maatschappelijke verplichtingen" jammert, dan kan men den raad geven zich eenvoudig van de maatschappelijke verplichtingen vrij te maken. Maar daarvan juist wil de moderne mensch niet weten en in de hoogere kringen wijst men geheimzinnig op de politieke verplichtingen

Maar dat is in de meeste gevallen onzin. Heden geven regeeringsraden diners, waarbij vijf of zes verscheidene dure wijnsoorten op tafel komen; wat heeft dit met de politiek uit te staan? Ik ken nauwkeurig de politieke verhoudingen, hoe deze in de zestiger jaren in een kleinen Duitschen Bondsstraat waren. Toen gaven de ministers geen diners en soupers; de vrouwen der ministers bezochten elkander „auf Kaffee und Kuchen", de ministers evenwel ontmoetten elkaar in den ambtelijken arbeid, zij maakten geen private bezoeken en gingen hoogstens eenmaal in de week naar het „Casino" om een flesch wijn te drinken. De Staat geraakte ondanks dezen eenvoud van levensverhoudingen niet aan het wankelen. Hoe het thans geworden is, schetst aanschouwelijk de „Han. Courier." Genoemd blad herinnert aan een oud gezegde, dat Pruisen groot geworden is door honger lijden. Eerst toen de Kroon het voorbeeld van weelde gaf, dat zich in andere kringen reeds eenigen tijd verbreid had, begon de weelde te heerschen aan het hof, onder den adel, onder de officieren en de regeeringsambtenaren. De kanselier moet tegenwoordig 46.000, iedere minister 14,000 mark meer inkomen hebben dan in de bescheiden dagen van Bismarck. In Falkenstein heeft men uit de bijdragen van rijke lieden een sanatorium voor officieren opgericht. Het omvat 52 bedden, maar het moet bijna 5 millioen gekost hebben, d. w. z. voor ieder bed ongeveer 100,000 mark. Frederik de Groote nog verbood aan zijne officieren op straf van afzetting zilveren lepels mee naar het leger te nemen. Toen de Duitschers voor eenige jaren naar China gingen, namen de officieren als onontbeerlijke uitrusting voor een veldtocht tegen de Boksers geheele stellen zilveren tafelgerei mee".

En zoo gaat het voort. Het einde van het artikel in de „Han. Cour." luidt:

„De grootste genieën van het Pruisische leger: Blücher, Scharnhorst, Gneisenau, Moltke en Room. hebben in hunne luitenantsjaren de Spaartaansche school van de ijzeren nooddruft doorgemaakt. Geen van hen genoot ook maar een penning toelage bij zijn inkomen, dat toenmaals veel schraler was dan thans. Moltke vertelde als negentig jarige, dat hij 21 jaren oud was geworden, voordat hij zich een keer had „satt essen können".

De „Köln. Volkszeitung" voegt hieraan toe:

„Heden pocht reeds de cadet van de „Witzblätter" er op, dat de dokter hem vanwege zijn maag de de champagne verboden heeft en hoe menige garde-officier draagt zijden onderkleeden, zijden kousen en slaapt in zijden bedden. In de hoogere ambtenaarswereld komt, naar onze meening, 't vooral hier op aan de representatie-gelden af te schaffen! Wie veel „representiren" moeten, kunnen niet ingespannen en ongestoord ar. arbeiden; en zij moeten flink arbeiden wanneer zij hun plicht vervullen. Wanneer zij later de welverdiende rust nemen, kunnen zij uitrusten en zich amuseeren. Anderzijds kan men evenwel ook niet loochenen, dat het Duitsche volk zich overigens te veel amuseert; in de gansche internale pers worden wij gehouden voor de natie, die voortdurende patriotische feesten viert, zich met klinkende redevoeringen vermaakt en gedenkteekenen opricht. Daarom verkeeren wij thans dan ook in geldnood."

Wie zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht.

Bevordering der Contante Betaling.

De Nederlandsche Middenstandsbond, die in Juni ll. te Arnhem zijn 7de Congres hield, mag met voldoening terug zien op de uitkomsten ook van vroegere congressen.

Reeds op het eerste in Nederland gehouden Middenstandscongres (het 3e Internationale) dat in 1902 te Amsterdam plaats vond, werd de vraag behandeld op welke wijze een eind gemaakt kon werden aan de misbruiken van het op rekeningkoopend publiek. De actie, die daarna door den inmiddels tot stand gekomen Middenstandsbond werd in het leven geroepen, had tot onmiddelijk gevolg, dat de Middenstanders zelf op hunne plichten worden gewezen. Het gebeurde nl. menigmaal, dat goedwillige klanten terstond wilden betalen, doch zelfs na herhaald aandringen geen rekening konden krijgen.

Eindelijk werd op het Bondscongres in Leeuwarden in 1906 het besluit genomen om inzake het bevorderen der contante betaling, door den Middenstandsbond maatregelen te doen nemen, om over geheel Nederland een uniforme beweging ten bate daarvoor te verkrijgen.

Het bestuur van den Middenstandsbond besloot toen een rondschrijven te zenden aan alle Middenstandsvereenigingen en Kamers van Koophandel, met verzoek den verkoop á contant te willen bevorderen. Het resultaat van dezen maatregel was, dat het onderwerp „verkoop á contant" in vele vereenigingen en Kamers van Koophandel een punt van bespreking heeft uitgemaakt en dat hierdoor in de kringen der direct belanghebbenden zelf de aandacht

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Daar ben ik weer, en wel onder 't oude opschrift, hoofd, titel, hoe ge 't ook noemen wilt.

„Penkrassen en Inktspatten" werden verfonfaaid door welwillende lezers op irriteerende wijs.

B. v. „Jan Paul, wanneer krijgen we weer eens Penspatten en Inktkrassen?"

Of.... „Met je laatste penkrassen en inkt*vlakken* was ik 't niet heelemaal eens"

Of.... „zeg die Pen- en Inktkrassen waren deez' keer al heel dunnetjes"

Of.... neen, genoeg om te beseffen 't rationeele van weer met den hierboven staanden titel in zee te gaan.

Ready about?!!!

Let go!!!

* * *

Met 'n gezicht als van 'n oorworm begin ik mijn geschrijf.

Wat heeft toch eigenlijk 't onschuldig facie van 'n oorworm weg van 'n gram, down, ontevreden menschengezicht?

'n Kakkerlak met ze'n lodderige kijkers en vertrokken ruziemond zou 't wel zoo goed doen.

Never mind, ik zit te oorwormen, omdat de „Brandhof" maar niet komt opdagen.

Orkaantijd?

Maar verleden jaar is ie toch ook in Augustus geweest, en, bestonden er plannen om deez' maand niet te komen, dan had ie tenminste 'n boodschap kunnen achterlaten bij den agent, wat niet gebeurd is.

Bij elke schoener die nu in zicht komt zenuwgeeuwen 'n heeleboel menschen met leege pantries van louter pleizier en „daar heb ie 'm" glunderen ze. Maar ze zeilen voorbij (de schoeners bedoel ik) of verdwijnen spoorloos aan den horizon, en de pantries blijven leeg, en die menschen met 'n zenuwgeeuw hebben weer 'n bedorven dag.

O Brandhof verdwijn, of beter, neem je pensioen!

Maar Gij, o „Juliana" kom, kom spoedig en doorschroef voor jaren onvervaard de Caraïbische zee, ook in Augustus, orkaangeloei ten spijt.

* * *

In kranten veel geschrijf over ontzettende droogte op de Bovenwinden.

Dat is gevaarlijk, want 't kan gebeuren, dat op hetzelfde oogenblik dat ze je droog geschrijf op Curaçao aan 't drukken zijn, 't hier vervaarlijk gietregent, millimeters hoog.

Maar 't is droog geweest, of beter, de regentijd is dit jaar met 'n locaaltreintje komen aanzetten.

Daarvan een treffend sprekend voorbeeld, geen fantasie maar naakte waarheid, historisch.

'n Jongen werd in dien bangen tijd door ze'n papa s'morgens om 8.17 naar de baai gestuurd om 'n blik *zee*water te scheppen.

Om 4.27 P. M. kwam ie thuis, blik leeg.

Op dreigende informatie naar 't waarom van die leegheid klonk 't aarzelend:

„Believe me, Papa, I could not find a drop." 'n Oogenblik later zigzagde die veelbelovende spruit weer 't baaipad af, en weer was ze'n blik leeg maar ze'n oogen vol en ze'n bolle koonen natgestreept.

Zoo ontzettend droog was 't hier.

In die dagen is Taylorswel 'n zegen gebleken, daar was altijd 'n drop te vinden, zelfs 'n heel blik vol droppen, maar voor één hollandsche cent.

Iets voor Rincon om te watertanden.

Maar eindelijk is dan toch de natte mousson gearriveerd, zoo zelfs dat van middag mijn jongen mij ademloos kwam toebijgen dat de regenbak overliep.

Er viel dan ook in de laatste weken d. i. van 1 — 24 Aug. precies 118.4 m.M.

Frisch groenend staan de katoenaanplantingen en de aardappelen- en jamveldjes. Als de regen 'n weinig aanhoudt, krijgen we 'n pracht van oogst.

Jan Paul, wat ben je weer optimist. All right, 'n optimistische kijk op al dat pigmeeëngedoe in ons zoo klein wereldje doet werken met energie, met animo, doet je volhouden met stalen aûsdauer, 'n pessimistische kijk doet je eigen opeten van chagrijn, doet niks doen.

Die zin is niet mooi, zelfs misschien niet taalkundig te verdedigen, maar toch waar, o zoo waar.

Daar heb je nu b. v. dat geschetter over de ontzettende armoede hier op ons eiland. Nu weet ik ook wel, dat er hier 'n hoop arme stakkers rondscharrelen en dat vooral de woningen in ons dorp meer dan ellendig zijn.

Daar heb ik al zoo vaak over gepend, en zoo onpartijdig mogelijk.

Maar praat toch in Godsnaam niet over armoe, als men nooit 'n winter heeft meegemaakt in Europa of Amerika. Dáár wordt armoede geleden, bittere armoede, zoo als men ze hier in de tropen niet kent.

Klaag niet over 't sterven van groot en klein vee in maanden van droogte, als men ze maar in 't wild laat voortteelen, en geen hand uitsteekt of geen cent besteedt om door meerdere aanplantingen in hun behoeften te voorzien.

Spreek nooit met 'n Curaçaoschen planter over St. Eustatius bij droogte als van 'n land waarover vuur gegaan is, want de man zou u gewoon uitlachen.

Dit zijn 3 waarheden als koebeesten.

* * *

Via Trinidad—St. Kitts ontving ik vorige week eenige Amigoes.

Daarin 'n Engelsch ingezonden stuk over St. Eustatius.

Nu de Amigoe dit geschrijf opnam, gevoel ik mij verplicht er op in te gaan.

Inhoud van geschrijf tendentieus van begin tot eind.

'n Iegelijk, 'n weinig bekend met de toestanden hier, begrijpt de tendenz ten volle.

Ofschoon de godin der waarheid, die er met de haren wordt bijgesleept, hun onvervreemdbaar eigendom schijnt te zijn, lust 't me toch eenige aperte onjuistheden aan te toonen.

Men beweert dat we hier niet meer dan ± 500 H. A. bebouwbaar land rijk zijn.

Nu is 't wel typisch, dat ik indertijd van 'n hoogen Oome, den minister van Koloniën, verlof gekregen heb om in de gouvernementsarchieven te mogen neuzen. En daarin vond ik onder veel meer interessants 't volgende „over de kultuurstaat van het eiland St. Eustatius":

„Volgens eene in den jare 1829 ge-
„dane opmeting van de plantaadje-
„gronden wordt het getal akkers
„door ingezetenen in eigendom be-
„zeten op nagenoeg 8000 gesteld,
„stelt men hiervan 3000 akkers op-
„pervlakte voor onvruchtbare heu-
„vels, welke geheel voor den Land-
„bouw of tot weiland ongeschikt
„zijn, dan blijft er voor *bebouwbaar*
„grond 5000 (vijfduizend) akkers op-
„pervlakte."

Vijf duizend akkers = Twee duizend H.A. Dus geen *500* maar **2000** H.A. bebouwbaar land.

Geconstateerd dus bij dezen, dat deez' Statianen al bitter weinig van hun stukje geboortegrond afweten.

2000 — 500 = 1500.

Errare humanum est.... maar toch 'n verschilletje van 1500 H.A. is toch wel 'n weinigje suspicieus.

„There are but 7 little shops in the island."

De godin der Waarheid glimlacht goedkeurend.

„Men betwijfelt of de stock in trade „van al die winkeltjes te zamen meer „beloopt dan 'n totaal van f 5000 (vijf duizend gulden)."

De godin der Waarheid bloost en bedekt zich 't aangezicht.

Mag ik beleefd den schrijvers doen opmerken, dat ALLEEN de Firma Henry H. Johnson, veel meer dan 't dubbele rijk is aan stock in trade.

Resten nog 6 little shops.

Wat marchandeeren die dan toch?

Die 5000 pop zijn immers al heelemaal, ja reeds tweemaal op.

Die 6 little shops hebben zeker gekookte sneeuwballen in magazijn.

op dit hoogst belangrijk vraagstuk is gevestigd geworden en reeds aanstonds door verschillende vereenigingen maatregelen werden genomen in het belang van den verkoop á contant.

De best gebleken maatregelen waren die, welke door de Handelsvereenigingen in Nijmegen, Middelburg en Maastricht enz. enz. en voornamelijk de vereeniging „de Hanze" genomen waren, nl. om door het zenden van circulaires vanwege de vereenigingen aan de klanten der leden — dus aan het groote publiek — hen op te wekken het betalen hunner rekeningen niet te lang uit te stellen en voorts door het besluit dezer vereenigingen om voortaan niet meer jaar-rekeningen doch 3 maandelijksche en maandrekeningen te zenden.

Ofschoon door deze actie van het bestuur van den Middenstandsbond reeds veel verbetering in bestaande misstanden werd gebracht, waren er toch nog veel vereenigingen in den lande, waar het bovenbedoeld rondschrijven gewoon voor kennisgeving was aangenomen.

Met algeheele instemming van den geheelen Middenstand werd dan ook op het laatst gehouden congres (vorigen zomer ter gelegenheid van de Middenstandstentoonstelling in het Paleis van Volksvlijt te Amsterdam gehouden) dit vraagstuk wederom op de agenda geplaatst.

In een uitstekend prae-advies leidden dr. J. Nouwens dit vraagstuk in, waarna een uitvoerig debat, waaraan behalve door vele Middenstanders ook werd deelgenomen door mr. H. Louis Israëls, plaats vond. Ten slotte werd de conclusie van dr. N. geamendeerd door den heer Fiedeldy Dop en als volgt luidende:

Het congres enz., besluit, dat het door den Middenstand te geven crediet moet worden beperkt binnen de grenzen van het redelijke en alleen bij uitzondering een lang crediet mag worden toegestaan.

Acht samenwerking van vakgenooten daarvoor in de allereerste plaats noodig, draagt verder het hoofdbestuur op te onderzoeken, in hoeverre door maatregelen van wetgeving, dit doel kan worden bevorderd,"

met algemeene stemmen aangenomen.

Door het bestuur van den Middenstandsbond werd wederom (in November van het vorige jaar) een rondschrijven gezonden aan alle vereenigingen, waarin — onder mededeeling van het hierboven vermelde Congresbesluit — de Middenstandsorganisaties werden opgewekt deze zaak door het zenden van circulaires en door artikelen in de plaatselijke bladen te bevorderen.

Het gevolg van dit rondschrijven was, dat op verschillende plaatsen in ons land deze actie weer met nieuwe kracht werd ter hand genomen, zooals dezer dagen ook uit een besluit der Handelsvereeniging te Rotterdam bleek, en het publiek dus van de zijde der organisaties uitgenoodigd wordt het betalen der rekeningen niet te lang uit te stellen.

Ten slotte vernemen wij nog, dat bij de Staatscommissie van den Middenstand een voorstel van een wetsontwerp in bewerking is, om door het vaststellen van moratoire interessen deze maatregelen door de wetgeving te doen bevorderen.

Het Centrum.

Een schip gestrand, Een baken in zee.

III.

Het eilandje Klein-Curaçao ligt Zuid-Oost ten Oosten van de Oostpunt van Curaçao. In rechte lijn bedraagt de afstand één geographische of Duitsche mijl, dus bijna 7½ K. M. Het licht van den vuurtoren van Kl. — C. draagt 2¾ geogr. M. of ongeveer 20 K. M. Hiermede stemt het zeggen van de varenslui overeen, dat, komend van de haven van Curaçao reeds op de hoogte van Caracasbaai het licht zichtbaar is. Hieruit volgt van zelf dus, dat de Oostpunt op minder dan de helft van de straal van den lichtkring gelegen is en het licht dáár dus volkomen duidelijk zichtbaar moet zijn. En dus een vuurtoren bij Punt-Canon overbodig maakt.

Nu laat zich een landrot zoo gemakkelijk verleiden, zich de werking van een kustlicht voor te stellen als van een straatlantaarn of van een zoeklicht. In werkelijkheid is het geheel anders. Een straatlantaarn onttrekt de voorwerpen binnen zijn lichtkring aan de duisternis, maakt ze voor het oog *zichtbaar*; een zoeklicht werpt zijn stralenbundel tot op verren afstand en *belicht* de voorwerpen, waarop het licht valt. Een vuurtoren *belicht niets*, hult noch het vaartuig noch de voorwerpen in de nabijheid in een lichtglans. — Alleen dit gebeurt: de flikkering van het kustlicht wordt tot op grooten afstand aan boord door de schepelingen opgemerkt en duidt aan, dat dáár, waar dat licht brandt, de ingang van een haven, of land is, en naargelang van de richting waarop zich het schip tegenover dat licht bevindt, regelt men den koers, dien het schip hebben moet.

Passe men dit nu toe op onze kwestie. Een vaartuig, dat het licht van Kl. — C. precies Zuid-Oost ten Oosten op verren afstand ziet, weet met zekerheid, dat het zich in de nabijheid van Punt-Canon bevindt, ofschoon Punt-Canon zelf *geheel onzichtbaar* blijft en de afstand alléén *door schatting kan gegist worden*. Staat er evenwel een vuurtoren aan de Oostpunt, dan *ziet* hij dat punt en den afstand, die hem er van scheidt.

Bij ongunstige omstandigheden wordt de zaak veel ernstiger. Wordt het schip door stortzeeën overvallen, door storm heen en weer geslingerd en uit den koers geslagen, en door zware regenbuien het licht van Kl. — C. beneveld, of door de zeilen het uitzicht naar het licht belemmerd, dan is men feitelijk elk oogenblik in levensgevaar, dan zijn de grondzeeën of de branding dikwijls de angstwekkende waarschuwing, dat men zich reeds vlak bij de rotsen bevindt. De gevaren zijn natuurlijk grooter voor zeilschepen dan voor stoombooten. Het allergrootst is het gevaar voor schepen komend uit het Noorden, of van Bonaire. Evenwel moet men toch het gevaar niet onderschatten voor zeilschepen, die komend uit de richting van Curaçao en tegen den wind op laveerend, zoodra zij terugkeeren van den oversteek naar Venezuela, dikwijls vèr boven de berekening door stroom en wind afdrijven en dicht bij den kop van Curaçao terechtkomen. Voor al deze gevallen is een vuurtoren aan de Oostpunt een redding in den nood.

Degenen, die een licht aan de Oostpunt minder noodig achten, houden te veel rekening met normale of liever met *gunstige* omstandigheden. Daarin juist schuilt de kapitale fout. Bijna elke vuurtoren is bij gunstige weergesteldheid eigenlijk een luxe-artikel. Zijn doel, nut en noodzakelijkheid is op de allereerste plaats bij ongunstig weer. Bij storm- en regenvlagen, bij sterken stroom, wanneer de grootste oplettendheid en tegenwoordigheid van geest gevorderd wordt, mag men een stuurman niet den eisch stellen, dat hij op de kaart en met zijn instrumenten in alle kalmte gaat zitten berekenen, waar en op welken afstand de kust is, en allerminst mag men dat eischen van de stuurlui onzer interkoloniale vaartuigen, die voor dergelijke waarnemingen bijna allen totaal onbekwaam zijn. In die oogenblikken van dreigend gevaar moet een vuurtoren met zijn waarschuwend licht voortdurend en onfeilbaar aanwijzen, wáár het land is. Weet men wel ter dege, hoe gevaarlijk dit traject tusschen Klein-Curaçao en Punt-Canon is? Geen enkele schipper van onze zeilvaart, die als bekwaam en voorzichtig staat aangeschreven, zal het wagen *bij donkeren nacht* dien weg te nemen, om van Bonaire naar Curaçao te zeilen. Hij kiest liever den grooteren omweg ten Zuiden van Klein-Curaçao, dan vaart hij tusschen de twee lichten door, eener zijde van den Zuid-Oosthoek van Bonaire en ter andere zijde dat van Kl. — C. en heeft verder de wijde open zee ter zijner beschikking. Dat alles zou onnoodig zijn, wanneer ook bij Punt-Canon een lichttoren was, om hem aan dien kant den weg te wijzen, en voor gevaar te behoeden.

Het is eigenlijk goed beschouwd tijd- en moeite verspillen, dit alles zoo uitvoerig door redeneering te bewijzen. Terwijl zich niemand herinnert, dat er aan de Noord-West-punt van Curaçao, — (Ik meen dat de oorspronkelijke oud-Indiaansche naam ervan *Uatamula* is,) — ooit een schip gestrand is, kan men er een menigte opnoemen, die in den omtrek van Punt-Canon schipbreuk geleden hebben, of maar ter nauwernood aan dat ongeluk ontsnapt zijn. Tusschen de ESSEX, de pakket van St. Thomas, die ongeveer 40 jaar geleden daar door midden brak, en de VAN HEERDT ruim drie maanden terug, ligt een heele reeks van scheepsrampen en nemen de verhalen een oorsprong omtrent andere vaartuigen, die maar op het kantje af door een wonder toeval dergelijken ramp wisten te ontkomen.

* * *

„Gedane zaken nemen geen keer". Om die reden zou ik liever het verleden willen laten rusten. Maar het gaat er hier om, of de veiligheid onzer scheepvaart en de goede naam onzer kolonie wel voldoende gewaarborgd is en of niet noodeloos kostbare menschenlevens in de waagschaal worden gesteld. Dat nu kan alléén worden beoordeeld door de oorzaken van vroegere scheepsongevallen daar aan de Oostpunt op te sporen en de begane fouten aan te wijzen. Nemen wij als voorbeeld de schipbreuk van de pakket *„van Heerdt"* in den nacht van den 12 Juni ll. Bij andere analoge gevallen zijn de oorzaken van het ongeluk ten naaste bij hetzelfde geweest, maar het geval *„van Heerdt"* ligt nog versch in het geheugen en ontsnapt minder gemakkelijk aan nader onderzoek en contrôle.

Ik heb mij kort na de ramp door een der geredde matrozen alle omstandigheden van die schipbreuk haarfijn laten vertellen. Geen enkele bijzonderheid, hoe aandoenlijk en treffend ook op zich zelf, heeft zulk een blijvenden indruk op mij gemaakt, als dit éëne, dat ik als het kardinale punt beschouw van het geheele verhaal: dat kort vóór de ramp, toen men geheel en al in het onzekere verkeerde op welke hoogte men zich bevond, *het licht van Klein-Curaçao niet te zien was*. Van welken kant men de zaak nu ook beziet, hetzij die bewering waarheid of een leugen is, altijd komt men tot de conclusie, dat er iets hapert en dat er een fout of verzuim in het spel is. Om dit duidelijk in het licht te zetten, stel ik het volgend drievoudig dilemma op. Aan elken kant voelt men de prikkels steken.

HET LICHT VAN KLEIN-CURAÇAO WAS NIET TE ZIEN. Nu zijn er maar drie gevallen mogelijk:

EERSTE GEVAL. — Ofwel het licht van Kl. — C. brandde niet, omdat het niet ontstoken was. Dan is de seinwachter van den lichttoren schuldig.

TWEEDE GEVAL. — Ofwel het licht brandde wel, maar aan de Oostpunt was het toen niet te zien. Dan volgt van zelf, dat er zich gevallen kunnen voordoen, dat het licht van Kl. — C. de schepen zelfs in gevaar brengt en dat er dus ook aan de Oost-punt een vuurtoren beslist noodzakelijk is.

DERDE GEVAL. — Ofwel het licht brandde, was ook goed zichtbaar, maar tegenovergestelde bewering is een pure leugen, alleen verzonnen om verzuim en nalatigheid van den kant der bemanning goed te praten. Dan is die bemanning schuldig.

Ik stel voorop, dat ik mij wèl wachten zal positief uit te maken, aan *welken* kant *metterdaad* het verzuim gepleegd is. Dat zou de taak zijn van een RAAD VAN TUCHT of TOEZICHT VOOR DE SCHEEPVAART in onze kolonie, als zoo'n raad hier werkelijk bestond. Mijn doel is alleen aan te wijzen, dat er hier of daar iets hapert wat verbetering behoeft.

Elk dezer drie punten geeft zulk een overvloed van stof, dat ik de nadere bespreking er van tot een volgend artikel moet uitstellen.

Rincon. — Bonaire.

P. A. Euwens. O. P.

Pastoor.

Brief uit den „Far, Wild West".

(Van onzen vasten Medewerker.)

De „Nederlandsche Vereeniging in California."

San Francisco, 2 Aug. 1910.

Terwijl tot vóór korten tijd de zoo bloeiende koop- en handelstad Seattle, in den naburigen staat Washington, eigenlijk de eenige City aan den Pacific Coast, in den „Far, Wild West" was, waar eene geregelde, op goede grondslagen berustende Hollandsche vereeniging bestond, is thans ook dezen pas herbouwden Metropolis van den „Golden West" eene dergelijke vereeniging rijk.

Kortelings toch, werd- op initiatief van eenige alhier gevestigde landgenooten, die wel inzagen, dat eene City als deze, waar-naar schatting-zeker wel eenige duizende Nederlanders verblijven, eene „Holland Society" moest bezitten, de „Nederlandsche Vereeniging in California" opgericht, over welke onze gezant te Washington, Jhr. Dr. J. London, het beschermheerschap aanvaardde en waarvan de Nederlandsche consul alhier, de heer J. G. Marsiley, en de vice-consuls te Los Angeles (in Southern California) te Portland (in den aangrenzenden Staat Oregon) en te Seattle (in den Staat Washington) „respectievelijk de heeren F. J. Zeehandelaar, J. W. Matthes en G. Dameijer, tot eere-leden werden benoemd.

En dat eene dergelijke vereeniging in deze City wel degelijk levensvatbaarheid heeft, zou alras blijken. Immers thans, na een bestaan van slechts weinige maanden kon bereids een fraai, eigen vereenigingslokaal, op een der beste punten der stad (1498 Pine Street) door haar op feestelijke wijze geopend worden, bij welke gelegenheid de populaire voorzitter, de heer E. J. F. van Hanswijk Pennink, lid der firma De Fremery & Co, importeurs alhier, eene hartelijke welkomstrede hield tot de zeer talrijk aanwezige leden.

Van genoemd vereenigingslokaal

Nog meer onjuistheden??

All right nog een, maar eigenlijk staat 't mij tegen.

Men lanceert „the great exodus to the U. S. at present time."

Weet ge lezers, maar schrik nu in Godsnaam niet, hoeveel Statianen verleden jaar naar America en Bermuda vertrokken zijn?

Pas op, zit stevig op uw stoel, nu komt 't:

Acht!!! 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 heéle menschen.

Exodus beteekent uittocht en bloc, weet U?

En raadt nu eens hoeveel menschen dit jaar ook weer uit 't land van de almighty dollar zijn teruggekeerd?

Ook weer precies acht.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 heéle menschen 8—8=0 ik hou 'n bokkie.

En nu genoeg, meer dan genoeg.

* * *

„In certain quarters in this island „the goddess Truth is at a terrible „discount at present."

Is that so?

Well, well, dat zullen we nu heusch maar voor kennisgeving aannemen.

Jan Paul.

St. Eustatius 25 Aug. 1910.

Noodweer hier geweest.

'n Wolkbreuk!

In 'n etmaal viel er in 't dorp 142, buiten op Zeelandia 215 m.M. regenwater.

Middernacht van 6 op 7 Sept. viel er in 'N HALF UURTJE liefst 106 m.M. Neen, 't viel toen niet, 't kwam omlaag gedonderd, alsof daarboven watertanks van ontzettenden inhoud over ons stukje rots met titanenkracht werden omgewipt.

Schade aan wegen enorm, sommige opgevuld met bonken steen en draasig zand voeten hoog.

In 't baaipad werden goten geslagen meters diep, 'n groot stuk klifrand duikelde omlaag. 't gevolg denkt men van een, anderen zeggen, van 2 aardbevingen.

Ook natuurlijk veel verwoest aan katoenaanplanting.

De juiste schade nog niet te bepalen. 't kan mee, 't kan ook nog tegen vallen.

Ná 1792 zulk 'n flood niet meer gehad.

Met e. v. Brandhof meer er over.

Jan Paul.

St. Eustatius 7 Sept. 1910.

ONDERHOUDEND ALLERLEI

Kleurenblindheid.

Het is aan een kleermaker te danken, dat wij bovenstaand woord kennen, en ook het gebrek dat bij vele menschen voorkomt, en schromelijk veel onaangenaamheid kan teweegbrengen.

Professor Dalton had een ongeluk gehad met zijn jas, dat niet verholpen kon worden, zonder dat er een stuk uitgenomen en een nieuw stuk ingezet werd. Hij liet het kleedingstuk naar een kleermaker brengen en deze bracht het terug, meer voldaan over zijn werk dan de eigenaar van de jas; want onze snijder (tailleurs waren er toen nog niet) had in de jas een vuurroode lap genaaid.

Onze kleermaker stond zeer verwonderd, dat de hooggeleerde heer wat aan te merken had op zijn werk. Een minder geduldig man dan professor Dalton, zou waarschijnlijk het kleermakertje met jas en al er uit gesmeten hebben.

Deze deed anders; hij praatte wat met den man en het bleek, dat de man roodblind was, d. w. z. dat hij rood niet kon onderscheiden.

Nu moet men niet denken, dat de kleurenblindheid zoo betrekkelijk laat ontdekt werd, omdat er zoo weinig kleurenblinden zijn. Er zijn er meer dan men denkt, want men is het, zonder 't zelf te weten, zooals dat trouwens met vele andere gebreken het geval is. Bij niet minder dan 10 pCt. van het menschdom ontbreekt wel iets aan het zuiver waarnemen der kleuren. Maar er zijn twee kleuren, waarvoor wij allen blind zijn, dat zijn het ultrarood en het ultraviolet. Deze 2 kleuren wijken van de andere af, door wat men noemt haar golflengte, maar daarover spreken wij niet verder. Dat de kleuren er zijn, weet men dus niet door het gezicht, maar door andere waarnemingen. Ons netvlies kan de kleur niet opvangen; misschien dat hij ook deze kleuren vroeger of later kan waarnemen, want het staat vast, dat vroeger ook andere kleuren onwaarneembaar waren.

Dat kleurenblindheid soms gevaarlijk kan zijn is duidelijk. Vele seinlichten onderscheiden zich juist door de kleur; de spoor- en wisselwachters en machinisten, die groen en rood niet kunnen onderscheiden, stellen anderen aan groote gevaren bloot.

Merkwaardig is dat in de onderste lagen der samenleving kleurenblindheid meer voorkomt dan in de hoogere. Denkelijk ligt dit aan de oefening van jongs af aan. Onder de kinderen der volksscholen vond men meer kleurenblinden dan onder die van Gymnasia en Hooger-Burgerschool. Vrouwen lijden er minder aan dan mannen en overerving van het gebrek passeert de meisjes en doet de jongens aan. Cohn en Magnus vonden op 2318 schoolmeisjes 11 kleurenblinden en op 2761 jongens 76. Niet onwaarschijnlijk, dat ook hier de noodzakelijke oefening in het onderscheiden van kleuren een rol speelt Ook schijnt de kleurenblindheid onder de Germaansche stammen meer voor te komen dan onder andere.

Met de overerving, waarop wij zooeven doelden, is het heel eigenaardig. Kinderen van kleurenblinden, zoowel zonen als dochters, zijn meestal normaal; maar de zonen der dochters zijn kleurenblind.

Een instrument Om bronnen te zoeken.

D. Stavorinus schrijft in „De Natuur" over „een nieuwe bronnenzoeker."

Het is een nieuw instrument, dat door twee Franschen, met name Daquin en Diénert is uitgevonden en dat op een vergadering der Parijsche Académie des Sciences veel bijval verwierf. Het instrument heet „Aconstèle" en bestaat uit een dubbelwandige, trompet in welks breede uiteinde een soort kegel bevestigd is, die met het grondvlak naar het nauwe uiteinde van de trompet gericht is. De dubbele wand dient om alle geluiden uit de buitenlucht te dooven. Aan het nauwe uiteinde van de trompet zijn twee gummislangen voorzien van ebonieten oorknoppen bevestigd, zoodat men de uiteinden in de ooren kan steken op de wijze als vroeger bij de phonograven en thans nog bij de stethoscopen en phonendoscopen.

Bij het zoeken naar water wordt het instrument op de volgende wijze gebruikt.

Men maakt in den grond een gat van twintig tot dertig centimeters diep, plaatst daarin een schaal met water en hierin rechtopstaande de trompet. Nu bedekt men het onderste deel der trompet losjes met aarde en steekt de gehoorbuisjes in de ooren. Is er ondergrondsch water, dan zal men een geluid hooren als van wind in een woud. Het geluid wordt belangrijk sterker, wanneer er een ondergronds kanaal is.

Bij het beproeven van het instrument, werden in tegenwoordigheid van de ambtenaren der Parijsche waterwerken de gunstigste uitkomsten gekregen. Als plaats koos men de Avrewaterleiding tusschen Vaucresson en Garches. Eerst nam men een proef op een plek tegenover Vaucresson, waar een bron is van 60 meter diep, die per minuut 9 liter water geeft. Hier werd in een kring van 160 meter het doffe rommelende geluid van ondergrondsch water gehoord. Op een andere plaats was het water 48 meter onder den grond en gaf daar een bron, waaruit het water tot ongeveer een meter boven den grond opspoot. Ook hier was het geluid in ruimen kring hoorbaar, doch op een derde plaats waar eveneens het water vrij diep lag, verdoofde het geluid door rijtuigen op een nabijgelegen weg veroorzaakt, het geluid van het water.

Uit de proeven blijkt, dat er voorloopig alleen goede resultaten te verwachten zijn, indien het ondergrondsche water stroomt. In ieder geval is de uitvinding voor vaklieden belangrijk, genoeg om aan het volmaken hun aandacht te schenken.

kan voorzeker wel getuigd worden, dat het al dadelijk een zeer goeden indruk maakt. Door een afzonderlijken ingang — eene gansche bovenverdieping is namelijk voor de „Holland Society of California" afgehuurd, komt men langs eene met fraai tapijt voorziene trap in de goedverlichte hall, welke aan eene zijde begrensd wordt door bedoeld lokaal en aan eene andere door de zoo bij uitstek geriefelijk ingerichte bestuurskamer.

Geheel modern ingericht en voorzien van een groen, aangenaam aandoend behang, gansch nieuwe meubelen in den Spaanschen missionstijl en zorgvuldig afgewerkt houtwerk, beslaat het lokaal eene oppervlakte van 50 voet lengte bij eene breedte van 20 voet en ontvangt het een helder licht door niet minder dan 7 ramen, terwijl des avonds tal van gaslampen eene keurige verlichting teweegbrengen.

Bij het binnentreden valt het oog al dadelijk op eene groote, goed gelijkende houtgravure van onze zoo geliefde Koningin in een prachtige vergulde lijst welke op eene algemeene vergadering, dezer dagen in het vereenigingslokaal gehouden, door den zoo hoogstbelwamen, sympathieken Nederlandschen Consul, den heer J. G. J. Marsily, met eene hartelijke toespraak aan de „Holland Society of California" geschonken werd. Dit portret is geflankeerd door de dundoeken van het zoo verwijderde, dierbare Patria en van het land onzer inwoning, terwijl de wanden overigens versierd zijn met eenvoudige, en daarom juist zoo stemmige, gravures. Eene piano en tal van spellen zijn ten gerieve der leden aanwezig, terwijl een prachtig, fonkelnieuw biljart den liefhebbers van het zoo edele biljartspel de gelegenheid schenkt, daaraan hun hart op te halen.

En ook voor eene welvoorziene leestafel is zorg gedragen, op welke tal van couranten en tijdschriften in de moedertaal, zoowel als in de landstaal, worden aangetroffen voor de leesgrage leden.

Nog zij vermeld, dat het vereenigingslokaal elken dag van af des morgensvroeg tot des nachts 1 uur voor de leden, die zich allen van een sleutel tot het gebouw kunnen voorzien, toegankelijk is, en eindigen wij thans met een woord van hulde te brengen aan het zoo kranige, voor de eerste vijf jaar gekozen, bestuur, bestaande uit de heeren: E. J. F. van Hanswijk Pennink, voorzitter; Jhr. A. van Reigersberg Versluys, secretaris; Geo Crans, penningmeester; J. de Jong en P. M. J. M. van der Kun, commissarissen.

Aan hunne groote toewijding voor de jonggeboren vereeniging toch, is het voorzeker wel in de eerste plaats te danken, dat California in het algemeen, en San Francisco in het bijzonder, thans eene „Holland Society" rijk is, waarop de zoo overtalrijke Nederlanders, in gansch dezen staat aanwezig, met recht trotsch kunnen zijn en die er ongetwijfeld in de naaste toekomst zeer veel toe zal bijdragen om de onderlinge aansluiting onder hen ten zeerste te bevorderen. Nu, immers, zijn de „natives" van dat kleine, doch wakkere land aan het zoo verre Noordzee-strand, ons zoo dierbaar Nederland, die over het algemeen toch zoo van gezelligheid houden, in het bezit van een „plekje gronds", waar zij elkaar geregeld kunnen ontmoeten, hunne zoo overschoone taal kunnen spreken en, door gezang, redevoeringen, als anderszins, aan hunne nog immer onverflauwde, groote liefde voor koningshuis en vaderland gansch ongestoord uiting kunnen geven. Zij zijn, kortom, thans in het bezit van eene plaats, waar zij zich, gansch en al in Hollandsche omgeving zijnde, in het zoo geliefde, ver verwijderde vaderland kunnen terugdenken!

En nu èn deze City aan den Golden Gate èn Seattle bereids bloeiende Hollandsche vereenigingen bezitten, is het voorzeker wel zeer te hopen, dat ook de andere drie „leading-Cities" aan deze kust van den stillen of Pacific Oceaan en namelijk wel Los Angeles, San Diego en Portland— spoedig „Holland Societies" rijk zullen zijn!

K. A. Mühlenfeld.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

De Bisschopswijding van Z. D. H. Mgr. M. G. Vuylsteke.

De nieuwe Apostolisch Vicaris van Curaçao zal Donderdag a. s. op den feestdag van zijn Patroonheilige, den Aartsengel Michael, in de Kathedrale Kerk van San Juan op Puerto-Rico tot Bisschop gewijd worden.

De Katholieken van Bayamon hadden gaarne gezien, dat hun hoogvereerde Pastoor in zijn eigen parochie zou gewijd worden, maar de Bisschop, Mgr. Jones eischte deze eer voor de Hoofdkerk van Puerto-Rico, de Kathedraal van San Juan op.

Mgr. Vuijlsteke zal het groote voorrecht genieten gewijd te mogen worden door den Buitengewonen Gezant van Z. H. den Paus, namelijk door Zijne Excellentie Mgr. Aversa, Apostolisch Delegaat van Puerto-Rico en Cuba en als Buitengewoon Gevolmachtigde van den H. Stoel, geaccrediteerd te Caracas.

Hunne Doorluchtige Hoogwaardigheden Mgr. Jones, Bisschop van Puerto-Rico, en Mgr. Nouel, Aartsbisschop van Santo Domingo zullen bij deze hooge plechtigheid hunne assistentie verleenen.

Als deputatie van het Vicariaat van Curaçao zullen de Hoogeerw. Pater A. ter Maat, en de Zeereerw. Paters L. M. Jansen en J. M. van Weerelt zich Zondag a. s. met de *Caracas* naar San Juan begeven om het Vicariaat bij de Bisschopswijding te vertegenwoordigen.

* * *

De Hoogeerw. Pater Martinus Luijckx is 25 Augustus ll. uit New-York op Puerto-Rico aangekomen in gezelschap van 6 Zusters Dominicanessen en 6 Zusters Franciscanessen voor de Bijzondere School op Puerto-Rico.

De Eerw. Zusters Dominicanessen waren bestemd voor de R. K. School te Bayamon, welke school verleden week door Z. D. H. Mgr. Jones werd ingewijd. Reeds aanstonds hadden zich ± 200 kinderen daarvoor aangemeld.

Een prachtig succes voor onze Paters, waarmede wij hun van harte gelukwenschen.

Per Auto.

De Hoogedelgestrenge Heer Gouverneur is met zijn gezelschap Zaterdagmorgen per automobiel van Siberië naar de stad teruggekeerd.

De afstand werd in 47 minuten afgelegd.

Suriname.

De Koloniale Begrooting werd met f 18000 vermeerderd wegens Kosten voor een geleidelijke reorganisatie van het domeinwezen. Tengevolge van deze verhooging wordt het eindcijfer der begrooting op f 7 353 391. (Zeven millioen drie honderd drie en vijftig duizend drie honderd een en negentig gulden.)

Voor onze zusterkolonie wordt dus zeven maal meer aangevraagd dan voor Curaçao.

Militair Hospitaal.

Naar *De Surinamer* verneemt, zullen de R. K. Liefdezusters, die sedert Mei 1897 op hoog verzoek de verpleging van een deel der zieken van het Mil. Hospitaal op zich genomen hadden, met ingang van 1 Nov. e. k. die verpleging opgeven.

Bij Z. D. H. Mgr. Meeuwissen, Ap. Vicaris van Suriname, zijn tal van verzoekschriften ingekomen van ongeveer dezen inhoud:

Ondergeteekenden, vernomen hebbende dat de R. K. Liefdezusters het Militair Hospitaal binnenkort zullen verlaten, wenden zich eerbiedig tot Uwe Doorl. Hoogw. met verzoek haar niet van Uw volk weg te nemen, maar, zoo mogelijk, in een eigen Ziekenhuis te willen behouden; gaarne willen de onderteekenaars, zooveel in hun vermogen is, U daarbij stoffelijk steunen."

Het aantal handteekeningen op de ingekomen lijsten bedroeg Donderdagavond reeds 1361. Niet slechts Katholieken, maar ook tal van Israëlieten en Protestanten hebben onderteekend. Nog meerdere verzoekschriften zijn te wachten.

Het aantal verzoekschriften gericht aan het Hoofd der R. K. Missie, met het doel de R. K. Liefdezusters voor de ziekenverpleging in een eigen ziekenhuis te behouden, is sinds verleden week aanmerkelijk gestegen, en bevat meer dan 1700 nieuwe handteekeningen. Te zamen met die welke de vorige week inkwamen bedraagt het aantal dus ruim 3000. Onder de verzoekers bevinden zich ook ditmaal weer honderden andersdenkenden.

Gedecoreerd.

Als indirect nog tot Curaçao behoorend werden ter gelegenheid van Harer Majesteits verjaardag benoemd de Heer G. L. van Lanschot Hubrecht, Inspecteur van directe belastingen, Invoerrechten en accijnzen, gedetacheerd geweest op Curaçao, tot officier in de orde van Oranje-Nassau, en L. Lens, kapitein der infanterie van het Nederlandsche leger, gedetacheerd geweest op Curaçao, tot ridder in de orde van Oranje-Nassau.

Ook vinden wij nog vermeld op de lijst van de geridderden in Nederland de volgende hier bekende heeren: de kapitein der zee W. T. de Booy, tot ridder van den Nederlandschen Leeuw, de luitenant ter zee der 1e klasse R. van Leent tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

124 ratten
97 muizen.

Maïs.

„Onder de landbouwvoortbrengselen der Vereenigde Staten staat de maïs verreweg aan 't hoofd. Als het in de Plantagestaten van 't Zuiden heet: „Cotton is King Katoen is koning," moet het voor het geheele gebied der Unie heeten: „Corn is King, Maïs is koning." In 't jaar 1908 werden daarvan volgens ambtelijk bericht van het Landbouwdepartement 2643 millioen bushel (1 bushel = 35.237 L.) geoogst ter waarde van ruim 4000 millioen gld., voldoende om de rentedragende schuld der Vereenigde Staten te delgen en bovendien het Panamakanaal en 50 slagschepen te betalen. Het dalen van den prijs per bushel maïs met slechts 2.5 cent Ned. maakt voor de Amerikaansche boeren een verlies van 65 millioen gld.

Van deze verbazende hoeveelheid wordt slechts ongeveer 7 pct. naar het buitenland uitgevoerd, terwijl 12 pct. in fabrieken verwerkt wordt. Hiervan komen ongeveer 2 pct. op de bereiding van druivensuiker en maïssuiker en debijproducten maïsolie, krachtvoedermiddelen uit maïs, enz. Terwijl in de Europeesche Staten de aardappelen de voornaamste grondstof voor dezen tak van nijverheid vormen, wordt in de Unie overwegend maïs daarvoor gebruikt. De industrie van maïsvoortbrengselen is een kenmerkend Amerikaansche tak van nijverheid. Haar aanvang dagteekent van ver in de vorige eeuw. Sedert is het technisch bedrijf echter buiten gewoon verbeterd, zóódat tegenwoordig niet slechts van elk der verschillende deelen van de maïskorrel, op uiterst rationeele wijze voordeel getrokken wordt, maar dat ook de gemakkelijkst verkrijgen voortbrengselen weer de grondstof voor verdere fabrikaten leveren. Op de laatste Parijsche tentoonstelling werden niet minder dan 108 verschillende, uit maïs vervaardigde producten uit de Vereenigde Staten tentoongesteld.

De meeste verdiensten ten opzichte van de ontwikkeling van 't chemisch-technisch gebruik van de maïs, komt toe aan den Duitschen scheikundige dr. Arno Behr, die in het jaar 1891 zijn werkzaamheid als leider van het bedrijf der Chicagosche glucosefabriek opgaf en zich sedert in Pazadena (Californië), aan wetenschappelijke onderzoekingen wijdde. De New-Yorksche afdeeling der „Vereeniging van chemische nijverheid" heeft hem, als blijk van erkenning zijner verdiensten dit jaar de Perkin-medaille toegekend.

(Veldbode.)

Buitenland.

CANADA.

Het Eucharistisch Congres te Montreal.

In tegenwoordigheid van de grootste en meest onderscheiden vergadering van de Katholieke clergé, die er ooit in Amerika gezien was, werd Dinsdagavond 6 September in de St. Jacobs-kathedraal het 21ste internationale congres geopend. Het was een treffend en belangrijk oogenblik toen Kardinaal Vincenzo Vannutelli, afgezant van Z. H. Paus Pius X, nederknielde binnen het portaal der kathedraal Hij gaf aan dit eerste Amerikaansche Congres een hoogere beteekenis, door te verklaren dat in het vervolg deze jaarlijksche viering van het Allerh. Sacrament waarschijnlijk om de beurt zal plaats hebben in Amerika het eene, en in Europa en de rest der wereld het andere jaar.

De St. Jacobskathedraal is gebouwd volgens het model van de St. Pieter te Rome. Een electrisch kruis verheft zich boven den zilverigen koepel, maar hetzij met opzet of bij toeval, verlichtte het op den avond der opening de duisternis niet, toen duizenden personen in den regen de portalen der kerk bestormden. Om half negen waren er zeven duizend personen in het schip en de transepten der kathedraal vereenigd.

Honderd vijftig aartsbisschoppen en bisschoppen in hun purperen toga's schreden langzaam voort, met gevouwen handen, door het middenschip, en scheidden zich in een dubbele rij van de deuren der kathedraal af tot aan het altaar. Voorafgegaan en gevolgd door acolieten met brandende kandelaars, begaf zich de aartsbisschop van Montreal, Mgr. Paul N. Bruchesi, naar den hoofdingang om daar den Kardinaal af te wachten. Mgr. Bruchesi, een der krachtigste karakters der Amerikaansche kerk, was gekleed in de rijke aartsbisschoppelijke gewaden, met den mijter op zijn hoofd en den pastoralen staf in zijn hand.

Daar zweefden de majestueuze tonen van den lofzang „Sacerdos et Pontifex", die de komst van den Kardinaal aankondigden, van het koor naar beneden. De menigte van priesters en leeken viel op de knieën. Een kleurenflikkering en de hooge figuur vulde het portaal De rijke scharlaken mantel van den Kardinaal ruischte over het plaveisel, en hij viel op de knieën.

Toen hij zich oprichtte, knielde de Aartsbisschop Bruchesi voor hem neer en kuste zijn ring. De Pauselijke Legaat besprenkelde hem met wijwater. Vier pauselijke zouaven, vergrijsde veteranen, die veertig jaar geleden Montreal verlieten om den Paus tegen de Garibaldisten te verdedigen, verhieven den gepluimden troonhemel, die den Kardinaal als Pauselijk Legaat toekomt.

Onder deze weidsche bedekking schreed de Legaat naar het altaar, terwijl het koor zong: „Christus vincit, Christus regnat, Chistus imperat." Voortschrijdend door het middenschip stak hij met zijn hooge figuur boven allen uit, een ware Prins der Kerk. De twee geheimkamerheeren van den Paus, Thomas Hughes Kellyson van New-York en Charles le Moyne van Montiguy, in de Vatikaansche uniform met de witte kanten halskragen, gingen onmiddelijk voor den Legaat, terwijl andere leden van het gevolg en Pater Bailly, Superior Generaal der Assumptionisten hem volgden.

Zijne Eminentie knielde neer voor het altaar, dat straalde in een zee van licht en bloemenpracht.

Na een korte aanbidding zette hij zich neer, omringd door zijn gevolg, terwijl de grijs-rood geuniformde zouaven het altaar flankeerden en de aartsbisschoppen en bisschoppen in drie halve cirkels voor hem lagen neergeknield.

Mgr. Prince de Croy las van af den kansel in 't Fransch en Engelsch den brief des Pausen, waardoor Kardinaal Vannutelli werd aangesteld als speciale vertegenwoordiger van Zijne Heiligheid.

Aartsbisschop Bruchesi sprak over de beteekenis van het Congres, waarna Kardinaal Vannutelli het woord nam en de vergadering op de volgende wijze toesprak:

„Aan deze groote stad Montreal is de eer te beurt gevallen binnen hare muren het eerste internationale Eucharistisch congres, dat op het Amerikaansche vasteland gehouden wordt, te ontvangen; maar alles wijst er op, dat, dank aan dit eerste voorbeeld, deze congressen zullen afwisselen met die van Europa en de andere deelen der wereld."

„Een groote gebeurtenis greep er plaats tegen het einde der vijftiende eeuw, die de Voorzienigheid zich voorbehield in de moderne tijden te voltooien. Op den dag, waarop God de ontdekking van Amerika toestond, zeide Hij tot Zijne Kerk, zooals Hij sprak tot zijn Goddelijken Zoon: „Ik zal u tot erfdeel geven al de volken der aarde. Ik zal u geven ontelbare volken van deze onmetelijke gewesten, en gij zullen gevcegd worden bij die gij reeds bezit. Ik zal Apostelen opwekken, die, van Noord tot Zuid mijn evangelie in deze nieuwe landen zullen predikeu. Zij zullen spreken in verschillende talen en overal Gods waarheid verspreiden."

„Te recht zeide een bisschop in dit land, dat het moeilijk zou zijn in de jaarboeken der Kerk een stichting te vinden, meer bij uitstek eucharistisch dan die van Montreal. Dit is de reden. In dit land, zoo geheel en al eucharistisch, zijn in

zóó korten tijd zoovele vrome werken tot stand gekomen, zijn er zóóvele Christelijke Scholen geopend, zijn er zoovele prachtige kerken opgericht, zoovele liefdadige instellingen, een beroemde universiteit, waarop gij met recht trotsch zijt, zoovele congregaties en heilige vereenigingen, aan wier hoofd de familie van Mr. Olier aan den eenen en die van Margaretha Bourgeois aan den anderen kant, hebben steeds, van de stichting af, den eersten rang bekleed."

Behalve door de opening van het Congres, was deze eerste dag nog merkwaardig door de wisseling van telegrammen tusschen den Pauselijken Legaat en den Paus en koning George V van Engeland, aan wien men dank bracht voor de verwijdering der voor de Katholieken beleedigende woorden uit den kroningseed. De Koning antwoordde op de meest hartelijke wijze.

Door de komst van Kardinaal Gibbons is het aantal der aanwezige kardinalen op drie gebracht. Kardinaal Vannutelli, Kardinaal Logue, primaat van geheel Ierland en Kardinaal Gibbons.

In een der vergaderingen werd door Pr. Lijnch van Syracuse gesproken over de praktische middelen om de veelvuldige H. Communie te vergemakkelijken. Hij stelde voor de vorming van vereenigingen, waarin de wekelijksche in plaats van de maandelijksche H. Communie verplichtend zou zijn.

Vrijdag 9 Sept. was het een feestdag voor de kinderen. Uit negentig scholen uit Montreal en naburige plaatsen kwamen 15000 meisjes en 10,000 jongens om den zegen te ontvangen van Kardinaal Vannutelli aan den voet van de trappen van de St. Jacobskathedraal. Aan niets hecht de Kerk zooveel waarde als aan het onuitwischbaar indrukken van het geloof in de geesten der kleinen. Weken reeds hadden de Zusters en Fraters der verschillende Scholen het plan gevormd om aan hun kinderen een straal te laten zien van den persoonlijken vertegenwoordiger van den H. Vader. Alle meisjes waren in het wit. Velen droegen vaantjes met de pauselijke kleuren, terwijl de Communie kinderen allen gesluierd waren. De jongens die de eerste H. Communie gedaan hadden, droegen witte linten. In een rij trokken allen voor den Kardinaal voorbij — twee uur lang, voor Hem nederknielend als Hij hen den pauselijken zegen gaf. Deze plechtigheid werd bijgewoond door een groote schaar van prelaten, waaronder Kardinaal Logue en Aartsbisschop Ireland, en een ontzaglijke menigte volks, geschat op 30,000 personen.

Toen de Zusters der Voorzienigheid hunne weesjes voor den Kardinaal brachtten, begreep Hij onmiddelijk dat zij vader- en moederloos waren. Terwijl Hij ze een oogenblik tegenhield, gaf Hij hen met meer dan gewone teederheid den zegen. Een klein meisje knielde op de trappen neer en bood den Kardinaal een klein papieren doosje aan, dat geopend enkele lelietakjes uit de vallei bleek te bevatten. Gedurende de geheele plechtigheid hield zijne Eminentie die bloempjes in zijn hand. Toen de laatste linie passeerde, deden de aanwezige geestelijken en menigte het plein weergalmen van het „Magnificat." Dat was een aangrijpend, overweldigend oogenblik.

Uit New-York arriveerden 200 leden der Katholieke Club, die de eer hadden den Kardinaal-Legaat te mogen escorteeren toen Hij de H. Mis opdroeg. Deze Katholieke Club zou 's Zondags in de groote processie mee trekken, evenals verschillende honderden leden der H. Naamsbroederschap, die Zondag morgen met een expresstrein uit New-York zouden arriveeren om 's avonds weer terug te keeren.

Ook de Ridders van Columbus uit al de vereenigde staten woren vertegenwoordigd door een speciaal comité.

FRANKRIJK

De veroordeeling van den Sillon.

Marc Sangnier heeft zich onderworpen aan de veroordeeling des Pausen.

De anti-katholieke Fransche bladen zeggen, dat de Paus dom gedaan heeft met de eenige katholieke vereeniging in Frankrijk, die nog teekenen van gezond leven gaf, te veroordeelen, ofschoon de meeste bladen — tot zelfs de „Lanterne" dezen keer — erkennen, dat de Paus van zijn standpunt af het sociale modernisme wel moest veroordeelen nadat hij het theologische modernisme reeds veroordeeld had. De katholieke bladen achten den brief van veroordeeling het meest gewichtige feit na het verschijnen van den Syllabus.

Een redacteur der „Patrie", had reeds een onderhoud met Marc Sangnier, den hoofdleider der Sillonistische beweging om hem te vragen wat er nu van den Sillon worden zou na de veroordeeling des Pausen.

Sangnier antwoordde, dat de groepen die den ouden Sillon vervangen hadden zich nu ook wel zouden ontbinden. „wanneer ze mijn raad volgen, zeide Marc, zullen ze het zeker doen. Ik erken dat wij ons bevinden tegenover een stellig bevel van den Paus en dat wij ons daaraan dienen te onderwerpen; ook zal ik mij niet langer met de leiding dier groepen van jonge lieden bezighouden maar het bestuur en de reorganisatie aan de bisschoppen overlaten."

DUITSCHLAND.

Een merkwaardige rede des keizers.

Heel de Europeesche Pers is in beweging over de tafelrede des Duitschen Keizers te Koningsbergen gehouden.

Wij zullen hier de volledige tekst dezer rede laten volgen.

„Ik voel mij gedrongen uitdrukking te geven aan de vreugde die mij en hare majesteit de keizerin bezielt, nu wij ons wederom binnen de grenzen van dit schoone land bevinden en dat wij door de burgerij onzer trouwe koningsstad op zulke begeesterde wijze zijn verwelkomd. De stemming die in deze dagen in Koningsbergen heerscht is het bewijs, dat stad en provincie door bijzonder innige banden aan ons Huis verknocht zijn. Het was in Koningsbergen dat de groote keurvorst zich zelve tot hertog van Pruisen proclameerde en in dezelfde stad zette zijn zoon zich de koningskroon op het hoofd, waardoor het Huis Brandenburg zijn intrede deed in de rij der Europeesche mogendheden. Onder Frederik den Groote heeft de provincie Oost-Pruisen lief en leed van zijn regeering gedeeld. Daarop volgde de zware en harde strijd der beproeving. De groote soldaten-keizer der Franschen woonde in ditzelfde kasteel en liet, nadat Pruisen's macht gebroken was, zonder erbarmen zijn loodzware hand op stad en provincie drukken. Maar juist daarom werden de plannen tot bevrijding van het vaderland in deze stad het eerst in daden omgezet. Op Tauroggen werd het geestdriftige besluit genomen, nadat de oude ijzeren York onze generaals en burgers weer door zijn woorden had weten te bezielen en moed in te spreken, om met het werk der bevrijding te beginnen, en wederom zette mijn grootvader zich hier de koningskroon op het hoofd, na met beslistheid te hebben verklaard dat de kroon hem alleen door Gods genade verleend was, en niet door parlement of volksbesluiten en dat hij zich derhalve als het uitgekozen werktuig des Hemels beschouwde en als zoodanig ook zijn heerscherplichten zou vervullen. En met die kroon getooid trok hij voor 40 jaar tegen de Franschen op om de keizerskroon te veroveren.

Voorwaar, welk een verandering had er plaats gegrepen voordat hij aan mijn gestorven grootmoeder het beroemde telegram kon zenden: „Welk een wending door Gods voorzienigheid."

Maar dit beeld zou onvolledig zijn, als ik niet een figuur herdacht, die dezer dagen in geheel Duitschland in ieders mond geweest is. De tijd van ons verval en daarna van onze verheffing is niet denkbaar zonder de gestalte van koningin Louise.

Ook de stad Koningsbergen heeft deze engel in menschengedaante binnen haar muren gezien en heeft met haar veel en zwaar leed verduurd. Van alle kanten is de groote koningin besproken en is haar karakter geteekend, maar toch meen ik, dat op één ding niet genoeg kan gewezen worden, nl. dat bij den totalen ondergang van ons vaderland na den slag bij Jena en de inneming van Berlijn, toen onze staatsmannen en legeraanvoerders alles voor verloren hielden, 't de koningin was die moed hield en nooit een oogenblik aan de toekomst van haar Duitsche volk twijfelde. Door haar voorbeeld, door haar brieven en redevoeringen en door de opvoeding harer kinderen heeft zij haar volk den weg gewezen, dien het moest betreden, om weer uit zijn slavernij en verval verlost te worden. Zij gaf het voorbeeld van terugkeer tot den godsdienst waardoor het zelfvertrouwen in ons volk weer ontwaakte. Zij vuurde het volk aan om zich weer rond zijn koning te scharen en de vrijheid terug te winnen.

En toen zij — een koninklijke martelares — te jong gestorven was, vlamde de geestdrift alom in den lande op en iedereen greep naar de wapenen om de onderdrukkers te verjagen en toen is zij in den geest met de troepen opgetrokken, den moed der soldaten opwekkend om het groote werk te kunnen volbrengen.

Wat leert ons nu de groote figuur van koningin Louise? Zij leert ons, dat wij ook steeds bereid moeten zijn onze wapenrustingen gereed te houden, vooral met het oog op de geweldige toerustingen die onze naburstaten gemaakt hebben. Want alleen op ons gereed zijn voor den oorlog berust onze vrede.

En wat moeten onze vrouwen van koningin Louise leeren? Zij kunnen van haar leeren, dat de hoofdtaak der Duitsche vrouw niet ligt op het gebied van het vereenigingsleven, niet in het bereiken van vermeende rechten om met den man gelijkgesteld te worden, maar in den stillen arbeid in den schoot des huisgezins. Zij moeten het opgroeiend geslacht opvoeden tot gehoorzaamheid en respect voor den ouderdom. Zij moeten hun kinderen en kleinkinderen leeren en duidelijk maken dat het er heden ten dage niet op aankomt „sich auszuleben" ten koste van anderen, of om zijn doel te bereiken ten koste van het vaderland, maar uitsluitend dat zij alle krachten hebben in te spannen voor het welzijn van het vaderland.

Dat is de leer die de groote gestalte van koningin Louise ons nagelaten heeft, zij, op wier standbeeld in deze stad zoo mooi en eenvoudig de woorden prijken: „de goede genius van Pruisen." Ik ben overtuigd, dat alle hier aanwezige Oost-Pruisen mij begrijpen zullen, en dat zij, wanneer zij weer terugkeeren tot hun dagelijksche bezigheden, deze gedachte zullen overwegen en tot uitvoering brengen. Iedereen moet medewerken aan het heil des vaderlands, onverschillig wie hij is of waar hij zich bevindt. Het voorbeeld van koningin Louise heeft ook mij den weg gewezen zooals indertijd mijn onvergetelijken grootvader. Ook ik beschouw mijzelf uitsluitend als werktuig in de hand des Allerhoogsten, zonder mij te bekommeren om moderne ideeën of andersluidende meeningen en zoo ga ik mijn weg, die alleen tot einddoel heeft de welvaart en vreedzame ontwikkeling van ons vaderland. Maar hierbij heb ik de hulp van iedereen in het land noodig, en tot medewerking daaraan wil ik u, die hier tegenwoordig zijt, ook uitnoodigen. Dat deze gezindheid in de provincie Oost-Pruisen steeds moge heerschen, en uwe hulp mij deelachtig worde bij mijn streven, daarop wil ik mijn glas ledigen. De provincie Oost-Pruisen leve „hoch, hoch, hoch!"

MEXICO.

Als Men President van Mexico is.

Generaal Porfirio Diaz is voor de zevende maal tot president van Mexico gekozen, sinds 1877 bekleedt hij met een onderbreking van vier jaren 1880—'84 het ambt van eersten burger der groote republiek.

Toch is hij niet te benijden, want het ambt van president van Mexico te zijn, legt zware verplichtingen op. De president van Mexico heeft geen bijzondere voorrechten, maar zijn eigen huis moet voor iederen burger van Mexico open staan.

Als zijn dienstjaren om zijn zinkt de president weer gewoon in de massa terug.

Zoo kon men voor 30 jaren in Mexico het wonderlijke schouwspel zien, dat president Zulanaga op den dag, dat hij zijn ambt moest nederleggen, wederom een sigarenwinkeltje overnam, en in den winkel sigaren en sigaretten ging verkoopen, terwijl zijn vrouw een banketbakkerswinkel hield, waar zij haar klanten zelf de chocolade inschonk.

Wie den president spreken wil, al is het maar om hem gedag te zeggen, die heeft slechts aan den adjudant zijn visitekaartje over te reiken en zonder verdere formaliteiten wordt hij ontvangen.

Generaal Diaz zelf is de held van een amusante anecdote, welke de eigenaardige verhoudingen wel kenschetst.

Toen president Lerdo tegen den wil van het volk in. het presidentschap niet wilde neerleggen, scheepte zich Diaz die als banneling te New York toefde, in op het stoomschip *City of Habana* om naar zijn vaderland terug te keeren en de leiding van de Volksbeweging op zich te nemen.

Het was een stout waagstuk, want Lerdo had een groote som op Diaz' hoofd gesteld en het was zoo goed als zeker, dat hij zonder plichtplegingen gefusilleerd zou zijn geworden, als de regeeringsmannen hem te pakken hadden kunnen krijgen.

Het schip deed een Mexicaansche haven aan en moest daar een troep regeeringssoldaten aan boord nemen.

Trots zijn vermomming, werd Diaz herkend en men zou hem als een hond hebben neergeschoten, als hij niet met nog nooit geziene koenheid over boord was gesprongen ondanks de hevige onstuimige zee.

Het schip was alweer onderweg, aan den horizon zag men de haven van Tampico, vier mijlen scheidden den koenen zwemmer van de kust.

Toch na een vijf uren langen strijd met de golven, bereikte hij geheel uitgeput de kust en kon hij zich in veiligheid brengen.

Toen hij later president was en in zijn arbeidskamer zat, reikte men hem een kaartje over van een hem geheel onbekend man, die hem dringend wenschte te spreken.

De bezoeker werd binnengelaten en toen ontspon zich het volgende gesprek:

„Wat kan ik voor u doen?"

„Men heeft mij verteld van uw wonderbare vlucht van de „City of Habana", maar de geschiedenis klinkt mij vrij onwaarschijnlijk."

„En toch meheer," zeide de president, „is zij waar gebeurd."

„Gij hebt dien koenen tocht werkelijk durven ondernemen?"

„Op mijn eerewoord."

„Vergeef me dan, want ik zal het eerst gelooven, wanneer ik heel de geschiedenis uit uw eigen mond verneem."

„Ik ben tot uw dienst. „En voor de honderdste maal misschien moest generaal Diaz de geschiedenis van zijn vlucht herhalen, omdat een burger van Mexico dit verlangde te hooren.

(*Msb.*)

Drukker:

B. L. BOGAERS.